

L'univers expansiu de Pascal Comelade

Repassem amb ell la seva trajectòria, els vuit discos que ha publicat en els darrers mesos i els nous projectes que l'esperen aquest any

Pascal Comelade | Xavier Mercadé

L'univers **Comelade** està en contínua expansió. Vuit discos publicats els darrers mesos, un llibre-CD, una exposició, un documental i una biografia prevista per aquest mes. Un fet insòlit que serveix per copsar l'extraordinària activitat artística d'un artista total establert a Ceret, a la Catalunya Nord. Pràcticament retirat dels escenaris per voluntat pròpia, segueix pintant, component i enregistrant una obra singular que el fa absolutament únic i irrepetible. **Pascal Comelade** funciona millor en les distàncies curtes, és aleshores quan es pot comprovar que tot el que diu no té ni trampa ni cartró.

Pascal Comelade va acabar l'any 2020 en un moment de plenitud artística i amb un ple reconeixement. Autor d'un llibre-disc i una exposició al voltant de la seva obra musical i artística, protagonista d'un film documental biogràfic dirigit per Luis Ortas i, amb ni més ni menys que, vuit nous discos editats al llarg dels darrers mesos. Per acabar-ho d'amanir, aquest mes hi ha prevista la publicació d'un llibre biogràfic escrit pel periodista Donat Putx.

Exposicions

La seva obra recent ha format part d'una exposició a Illa de Tet, de la qual destaca una particular col·lecció de dibuixos. "Durant el confinament vaig pintar els retrats en blanc i negre de 120 músics amb els quals he col·laborat durant tots els anys de trajectòria: **Pep Pascual, PJ Harvey, Albert Pla, Pau Riba, Víctor Nubla?**". A més, el Museu de la Música de Ceret (CIMP)

prepara una altra mostra musical i artística sobre **Comelade** -originalment prevista per aquest mes de gener però posposada per la pandèmia-. La cirereta del pastís és un documental de 52 minuts, *Conste?lació Comelade*, dirigit pel mallorquí Luis Ortas Pau, estrenat al DocsBarcelona i emès per TV3 i France 3.

Ivette Nadal i Pascal Comelade Foto: Xavier Mercadé

Músic de carrer

Malgrat tot això, el 'músic català' -com li agrada que l'etiquetin- no perd ocasió de reivindicar-se com un artista de carrer. La conversa comença amb una referència al seu primer i darrer concert a Barcelona, per posar-los com a exemple: "La meva relació musical amb el carrer és molt intensa. La primera vegada que vaig actuar a Barcelona va ser a la plaça del Sol, un concert vermut a les Festes de Gràcia del 1985, i l'últim, va ser a les Festes de la Mercè l'any passat a la plaça de la Catedral. Sempre a les places!". I també recorda un bolo que va tenir lloc a la Festa Petita de Banyoles el 1997: "Sempre explico que va ser un concert de veritat. Va ploure, va marxar la llum? i al final hi havia més gent que al començament".

Comelade és un músic que també funciona als cabarets: "És un tema generacional. El concepte dels concerts no el vaig viure fins a la meitat dels anys setanta, i els cabarets a una ciutat com Barcelona es van acabar als vuitanta... Avui, qualsevol jovenet ja ha anat a concerts i n'ha vist per la televisió, però a la dècada dels cinquanta o seixanta no n'hi havia. La meua relació amb el directe és una barreja de llocs i de conceptes. Per mi, ha estat important la pràctica de la música en llocs molt petits, clubs com el Jamboree, el Sidecar, l'Heliogàbal, el Magic, la Bodega Bohemia o el Zeleste antic? Espais petits que permetien una relació humana directa i radical entre els músics i el públic. Molt més que fer-ho en un estadi o en grans festivals", opina el músic.

Al llarg de la seva carrera una part important del seu poder d'atracció ha estat de veure'l en acció tocant els seus pianos dalt de l'escenari: "Potser sí, però no ha estat buscat. No he fet mai

espectacle, tot i que és poc habitual. Si no hi ha paraula, no hi ha actitud i, per tant, no hi ha espectacle. I de part meva, gens. Potser només el moviment de les meves cames i dels peus. Segurament, a l'altra banda de l'escenari, **Pep Pascual** -que és un músic de cabaret, de circ, de festa major, de jazz i un músic visual- és l'únic que ha fet espectacle de veritat".

Malauradament, **Pascal Comelade** no tornarà a actuar: "Els concerts s'han acabat, de veritat. Només faré algunes col·laboracions com una intervenció a Perpinyà amb **Pere Figueres** o amb el pintor Roger Cosme-Esteve, a l'espectacle *Improperis*, sobre paraules malsonants i insults rossellonesos. No tornaré a muntar la Bel Canto ni configurar un repertori en directe, això s'ha acabat. L'únic projecte és una performance amb el pintor Miquel Barceló, que ja hem fet alguna vegada i encara l'hem de presentar com a mínim a París i a Cotlliure. Però res més".

L'univers discogràfic de **Comelade** ha esclatat i proposem al músic establert al Vallespir de fer un repàs al munt de novetats que ha presentat en poques setmanes. Ho accepta, però comença amb l'advertiment que la majoria dels discos que han sortit al llarg d'aquest hivern els ha publicat amb Cougouyou Music, un petit segell d'una botiga de Perpinyà que fa edicions molt limitades de material pràcticament descatalogat.

Disc a disc

1. *Lo-rap-mut* (Cougouyou Music, 2020) EP:

"És un disc de vinil que vaig gravar l'any passat, del qual s'han fet 200 còpies. El títol és una cançó gravada amb **Xarim Aresté** que ja apareixia al disc *Deviationist muzak* (DiscMedi, 2019)."

2. *Les mémoires d'un ventriloque* (Cougouyou Music, 2020) 2LP de 10":

"És un doble vinil de 500 còpies numerades que inclou cançons amb col·laboracions de gent molt diversa i de diverses èpoques."

3. *Carré noir sur fond noir* (Cougouyou Music, 2020) EP-Box:

"És complicat d'explicar... El vaig gravar l'any 1981 però només se'n van fer tres exemplars. És a dir, les còpies de prova, però el disc no es va arribar a editar perquè ens faltaven diners. El vaig gravar amb un músic de Montpeller que es deia **Armand Miralles**, un gran amic de **Víctor Nubla**, que ens va presentar el 1976 a Montpeller. És una capsa de cartró negre on hi ha una tecla de piano, una corda de guitarra? amb una edició limitada de només 20 còpies".

4. *Le plan de Paris* -amb **Richard Pinhas** (Cougouyou Music, 2020) LP:

"Edició de 500 còpies gravada aquest any, amb peces inèdites o totalment canviades".

5. *Larme secrete* -amb **Marc Hurtado**- (gg334, 2020) CD:

"**Marc** i el seu germà **Eric Hurtado** havien format **Étant Donnés**, grup referencial de la nova música electrònica, conceptual... i molts amics d'**Alan Vega**. Ens vam trobar a París a un homenatge a **Vega**, vam tocar junts i vam decidir gravar un disc de base electrònica, que ha publicat una discogràfica austríaca".

6. *Le cut-up populaire* (Because Music, 2020) 2LP

7. *Le cut-up populaire - version augmentée* (Because Music, 2020) CD:

"L'any 2019 Discmedi va publicar a Catalunya *Deviationist muzak*, i *Le cut-up populaire* és la versió francesa i molt ampliada del mateix disc".

8. *En nom de la ferida* -amb **Ivette Nadal**- (autoeditat) CD:

"Són cançons i poemes recitats de l'**Ivette** i peces coescrites entre tots dos, que vam enllestir el novembre del 2019. He treballat amb ella de la mateixa manera que amb **Enric Casasses**".

A banda, cal afegir-hi un altre projecte a mitges: "Ja en parlarem més endavant, però tinc dues cançons noves per acabar amb **Pau Riba**".

A tots aquests discos, encara se li afegeix un més: *Sub-versions de salon vol. 2*, gravat amb **Les Limiñanas**, que acompanya el llibre *Le rien illustré* (Editions les Fondateurs de Briques, 2020), aparegut el febrer passat just abans del primer confinament. El llibre és, segons l'autor, "un catàleg de la pintura que he fet aquests darrers vint anys".

Llegeix l'article original al número 312 d'Enderrock.